

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิต และผลิตความรู้เพื่อสนองตอบความต้องการทางวิชาการของสังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต กล่าวคือ ต้องสร้างองค์ความรู้ สร้างสังคมการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญา ทางด้านการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร จึงนับว่าเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญของประเทศ เปรียบเสมือนเป็น "ผู้นำในทางปัญญา" และ "ผู้นำทางวิชาการ" ให้แก่ประเทศและสังคม ดังนั้นจึงได้มีการสร้างพันธกิจหลักไว้ 4 ประการ คือ (1) การจัดการศึกษา (การสอน) (2) การสร้างองค์ความรู้ (การวิจัย) (3) การให้บริการทางวิชาการ และ (4) การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่สอดคล้องกัน คือเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภายใต้ภาระหน้าที่ทั้งหลายนี้ภารกิจที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือการวิจัย เพราะผลงานที่เกิดจากการวิจัยในสาขาต่าง ๆ จะถูกเชื่อมโยงต่อกับวิชาที่เปิดสอนอยู่ในมหาวิทยาลัย ผลงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะเป็นองค์ความรู้ หรือขยายองค์ความรู้ที่จะเผยแพร่ไปสู่บัณฑิตนักศึกษาของสถาบัน และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม สังคม ประเทศชาติ และระดับสากลได้ในที่สุด (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2539) และจากแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ที่เน้นการพัฒนาให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของสังคมโดยผ่านกระบวนการวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานวิจัยเฉพาะเรื่องหรือให้มหาวิทยาลัย/สถาบันเป็นหน่วยรวมแหล่งวิทยาการ การค้นคว้า คิดประดิษฐ์สิ่งใหม่และเป็น ผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่สังคมและประชาชน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2535) นั้น ทำให้การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงนับได้ว่าการวิจัยเป็น งานวิชาการที่เป็นหัวใจของมหาวิทยาลัย (มาณี ไชยธีรานวัฒน์ศิริ. 2537) ซึ่งหากสถาบันอุดมศึกษาไม่ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเป็นพิเศษแล้ว ประเทศชาติก็จะขาดสถาบันที่จะทำหน้าที่พัฒนาผู้นำทางวิชาการให้กับสังคม นอกจากนี้การขาดการวิจัย จะทำให้ขาดการติดต่อกับ

โลกภายนอก ก่อให้เกิดความล้าหลังทางวิชาการซึ่งจะส่งผลให้มีการจัดการเรียนการสอนที่ ล้าหลัง และท้ายที่สุดก็ส่งผลให้สังคมไทยไม่สามารถตามวิวัฒนาการของโลกได้ทัน นำไปสู่การ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศได้ในที่สุด (ทินพันธุ์ นาคะตะ. 2546)

จากผลการติดตามและประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัยของส่วนราชการ และ รัฐวิสาหกิจ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ปรากฏว่าโครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากเงินงบประมาณแผ่นดินประจำปี สามารถดำเนินการวิจัยให้แล้วเสร็จได้ ในระดับน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนทั้งหมดที่สนับสนุนทุนไป โดยในปี 2533 , 2534 - 2535 และ 2541 มีงานวิจัยที่แล้วเสร็จเพียงร้อยละ 28.90 , ร้อยละ 23 และ ร้อยละ 59.4 ตามลำดับ และสามารถติดตามรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ได้เพียงร้อยละ 36.4 เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2547) ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าองค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยไม่สามารถผลิตออกมา เพื่อรองรับกับความต้องการของสังคมเพื่อใช้แก้ปัญหาสังคมต่าง ๆ ได้ทันเวลา ซึ่งแสดงให้เห็น ชัดเจนว่าผลงานวิจัยส่วนใหญ่ที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตออกมานั้นยังไม่มีประสิทธิภาพนั่นเอง

การพิจารณาพฤติกรรมกรรมการทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพนั้น พิจารณาจากการที่ นักวิจัยได้ปฏิบัติงานวิจัยตามแนวทางการประเมินประสิทธิภาพงานวิจัย คือ พิจารณาตามเกณฑ์ มาตรฐาน คุณลักษณะ และระดับค่าของการปฏิบัติงานวิจัย โดยครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการเสนอ ข้อเสนอโครงการวิจัย ขั้นตอนการปฏิบัติตามข้อเสนอโครงการวิจัย และขั้นตอนการประเมินคุณค่า และคุณภาพงานวิจัยเมื่องานเสร็จสิ้นโดยพิจารณาในเชิงของการนำไปใช้ประโยชน์ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2540) กล่าวคือ การทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพนั้น นักวิจัยจะต้องปฏิบัติงานวิจัยได้ สอดคล้องกับเกณฑ์ในทั้ง 3 ขั้นตอนอย่างครบถ้วน จึงจะกล่าวได้ว่า มีพฤติกรรมกรรมการทำงานวิจัย อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานวิจัย กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยนี้จะสามารถนำไปสู่แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานวิจัยของ บุคลากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่ง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสนับสนุนงานวิจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสนับสนุนงานวิจัยกับพฤติกรรมการทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. เพื่อเปรียบเทียบ ปัจจัยสนับสนุนงานวิจัย และพฤติกรรมการทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากร จำแนกตาม ประเภทของบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป็นบุคลากร สายวิชาการและสายสนับสนุน คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สายวิชาการ	79 คน
สายสนับสนุน	56 คน
รวม	135 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัย ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรโดยใช้สูตรของ (Yamane, T. 1973 : 1088-1089) โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- เพศ
- อายุ

- สถานะภาพสมรส
- ประเภทบุคลากร
- สถานภาพการทำงาน
- ระดับการศึกษา
- รายได้ต่อเดือน
- ระยะเวลาทำงาน

2. ปัจจัยสนับสนุนการทำวิจัย

- เป้าหมายขององค์การ
- การสนับสนุนของผู้บริหาร
- การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน
- ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

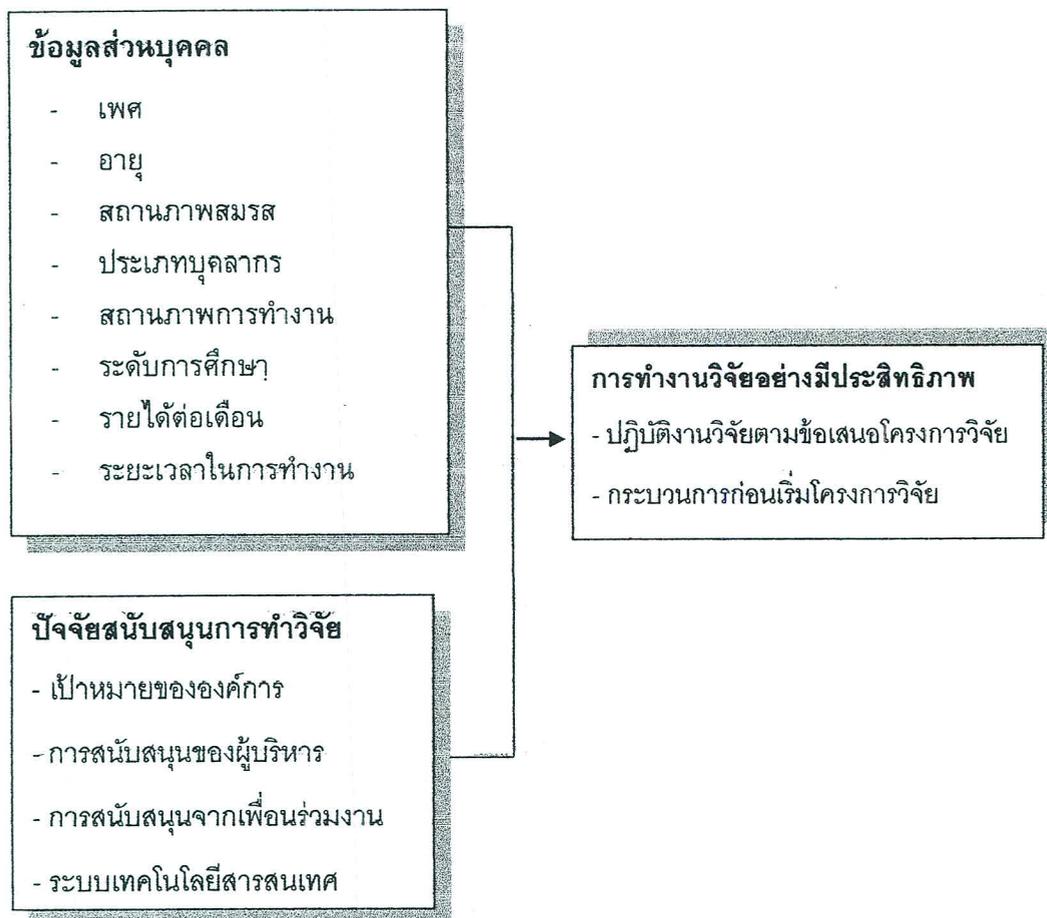
3. ตัวแปรตาม พฤติกรรมการทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

- การปฏิบัติงานวิจัยตามข้อเสนอโครงการวิจัย
- กระบวนการทำงานวิจัย

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงาน พบว่าพฤติกรรมในการทำงานที่มีประสิทธิภาพจะมีปัจจัยเชิงเหตุมาจากลักษณะทางจิตของผู้ทำงานและปัจจัยภาพแวดล้อม (Albanase. 1981 : 204) ตัวแปรสภาพแวดล้อมที่อัลบานาเนสเสนอ ได้แก่ สภาพการทำงาน การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน การสนับสนุนจากผู้บริหารและเป้าหมายขององค์การ รวมถึงสภาพการของระบบเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง นอกจากนั้นพฤติกรรมในการทำงานยังมีความสัมพันธ์กับตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ทักษะความสามารถ การรับรู้บทบาทและหน้าที่ และลักษณะทางจิตส่วนบุคคล ได้แก่ ทศนคติ ค่านิยม การจูงใจ

ในการศึกษาพฤติกรรมการทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปร ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสนับสนุนงานวิจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 นิยามปฏิบัติการ

1. พฤติกรรมการทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การที่นักวิจัยได้แสดงออกในการปฏิบัติงานวิจัยที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของงานวิจัย กล่าวคือได้แสดงพฤติกรรมการวางแผนก่อนเริ่มงานการปฏิบัติในช่วงทำงานวิจัย จนกระทั่งถึงขั้นสุดท้ายของการทำพฤติกรรมภายหลังผลงานแล้วเสร็จอย่างครบวงจร มีการป้องกันตลอดจนหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาด ในการวิจัย และมีความพยายามที่จะเผยแพร่ผลการวิจัยด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งมียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

1.1 การปฏิบัติในกระบวนการก่อนเริ่มโครงการวิจัย ได้แก่ การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย (Research Proposal) โดยมีการกำหนดโจทย์วิจัย (Research Question) ให้

สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานหรือประเทศ กำหนดวิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology) ที่เหมาะสม สอดคล้องกับจิตวิทยาวิจัย มีการวางแผนการบริหารงานวิจัย ทั้งแผนงาน แผนเงินให้สอดคล้องกับระยะเวลาการดำเนินงานวิจัยอย่างเหมาะสม และสามารถทำให้บรรลุผลได้

1.2 การปฏิบัติงานวิจัยตามข้อเสนอโครงการวิจัย คือ การที่นักวิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามแผนที่เขียนในรูปข้อเสนอโครงการวิจัยให้เกิดความก้าวหน้ามากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคในการวิจัย และดำเนินการปรับแผนเพื่อให้การดำเนินงานโครงการวิจัยได้สำเร็จ

1.3 การปฏิบัติภายหลังการดำเนินงานเสร็จ คือการที่นักวิจัยนำผลการวิจัยไปเผยแพร่เพื่อประโยชน์แก่สังคมด้วยวิธีการต่าง ๆ ในการวัดพฤติกรรมการทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นตามแนวทางการประเมินข้อเสนอโครงการวิจัย

2. การสนับสนุนทางสังคมในการทำงานวิจัย หมายถึง การที่นักวิจัยรับรู้ และได้รายงานว่าได้รับการส่งเสริมจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในเชิงของการทำงานวิจัย โดยสนับสนุนทั้งทางด้านอารมณ์ ได้แก่ ให้กำลังใจในการทำงาน ทางด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ให้ความรู้ คำปรึกษา พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิจัยและทางด้านสิ่งของหรือบริการ ได้แก่ การสนับสนุน เรื่อง งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริการต่างๆ ในการวัดการได้รับการสนับสนุนดังกล่าว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามจากแบบสอบถามการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของ นีออน พินประดิษฐ์ และคณะ (2546) โดยดัดแปลงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับการวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในการทำงานวิจัย

3. การมีแบบอย่างที่ดีในการทำงานวิจัย หมายถึง การที่นักวิจัยรับรู้ว่าเป็นเพื่อนร่วมงานมีพฤติกรรมทำงานอย่างตั้งใจจริง มีความซื่อสัตย์สุจริตในงาน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน สามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้